

การศึกษาในเวียดนาม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา¹
Assoc. Prof. Dr. Sunthorn Kohtbantau¹

บทนำ

บทความนี้เขียนขึ้นตามคำบรรยายของหัวหน้าแผนการศึกษาและการฝึกอบรมของสำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมของนครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (สส.เวียดนาม) ในคราวพนักศึกษาศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ไปศึกษาดูงานเมื่อปี 2554

การบริหารการศึกษาในประเทศ สส.เวียดนาม เป็นการกระจายอำนาจการศึกษาสู่ภูมิภาคอย่างแท้จริง โดยให้แต่ละจังหวัด (ทั้งหมดมี 59 จังหวัด) จัดการศึกษาของตนเอง ในบทความนี้จะกล่าวโดยย่อเฉพาะการศึกษาในจังหวัดโฮจิมินห์เท่านั้น ซึ่งความจริงแล้วมีความคล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ

การจัดการศึกษาในจังหวัดโฮจิมินห์

ในที่นี้จะกล่าวถึงการจัดการศึกษาของจังหวัดโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City) โดยแบ่งเป็นการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาในระบบ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การจัดการศึกษา เป็นระบบ 5 : 4 : 3 : 4 กล่าวคือ เด็กอายุ 6 ขวบ ต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 5 ปี (เกรด 1-5) หลังจากนั้นเรียนต่อในมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี (เกรด 6-9) และมัธยมศึกษาตอนปลายอีก 3 ปี (เกรด 10-12)

หลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัย 3 ปี หรือมหาวิทยาลัย 4-6 ปี หลังจากจบปริญญาตรีแล้วไปศึกษาต่อปริญญาโท 3 ปี และปริญญาเอก 3-4 ปี

1.2 การเข้าศึกษาต่อ

นักเรียนในจังหวัดโฮจิมินห์ เมื่อจบมัธยมศึกษาตอนต้น (เกรด 9) แล้วต้องผ่านการสอบคัดเลือกของเขตพื้นที่การศึกษาท้องถิ่น (Local District) และพิจารณาระเบียบสะสมของนักเรียนที่ผ่านมาประกอบการเข้าศึกษาต่อในมัธยมศึกษาตอนปลาย

¹ ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

¹ Pensioner, Srinakharinwirot University Prasarnmit

สำหรับผู้ที่ไม่ผ่านการสอบจะต้องไปเข้าเรียนต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา ส่วนผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องสอบเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย ถ้าไม่ผ่านต้องเรียนต่อในวิทยาลัยอาชีวศึกษาอีก 2 ปี

1.3 โรงเรียนอาชีวศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนอาชีวศึกษาตอนปลาย เปิดสอนสำหรับนักเรียนหลายระดับคือ กล่าวคือผู้ไม่ผ่านการสอบเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี ส่วนผู้จบมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าเรียนในอาชีวศึกษาตอนปลายหรือวิทยาลัยอาชีวศึกษา 2 ปี

ตามนโยบายการศึกษาของประเทศเวียดนาม การศึกษาภาคบังคับถึงมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับระเบียบมาตรฐานการศึกษาเด็กต้องผ่านการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 80 (อายุ 15-17ปี)

2. การศึกษานอกระบบ

นักเรียนในวัยเรียนแต่ไม่มีโอกาสเรียนในโรงเรียนในระบบ จะต้องไปเรียนการศึกษานอกระบบในศูนย์การศึกษาต่อเนื่องในเวลากลางคืน และผู้ใช้แรงงานจะต้องเรียนในเวลากลางคืนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเช่นกัน

วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยยังเปิดสอนการศึกษานอกระบบให้กับผู้ใช้แรงงานอีกด้วยนี่คือภาพรวมของการศึกษานอกระบบในนครโฮจิมินห์

3. สถิติการศึกษาในนครโฮจิมินห์

นครโฮจิมินห์มีประชากรประมาณ 10 ล้านคน มีโรงเรียน 5,900 แห่ง เป็นวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย 707 แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา 4,008 แห่ง มัธยมศึกษาตอนต้น 245 แห่ง มัธยมศึกษาตอนปลาย 166 แห่ง โรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษา 88 แห่ง ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องสำหรับการศึกษานอกระบบและเทคโนโลยีสารสนเทศ 780 แห่ง

จำนวนนักเรียนและนักศึกษาประมาณ 5 ล้านคน ครูประมาณ 70,000 คน การศึกษาภาคบังคับเริ่มมาตั้งแต่ปี 1977 สำหรับนครโฮจิมินห์การศึกษาภาคบังคับถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย (ตั้งแต่ปี ค.ศ.2009) นักเรียนร้อยละ 80 (อายุ 18-21 ปี) สำเร็จมัธยมศึกษาหรืออาชีวศึกษาตอนปลาย

4. นโยบายการปฏิรูปการศึกษา

นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของนครโฮจิมินห์ กำหนดระหว่างปี 2000-2015 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (ปี 2000-2005) ดำเนินการศึกษาภาคบังคับให้แล้วเสร็จ สร้างอาคารเรียนและรณรงค์การส่งเด็กเข้าเรียน

ระยะที่ 2 (ปี 2000-2010) การบูรณาการภาษาต่างประเทศ ส่งอาจารย์และนักเรียนไปศึกษาต่อต่างประเทศ และกลับมาเพื่อจัดการศึกษาสมัยใหม่เรียนว่า “โคย เหม่ย” โดยส่งไปเรียนที่ประเทศต่างๆ เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี และออสเตรเลีย เป็นต้น

ระยะที่ 3 (ปี 2011-2015) เริ่มการพัฒนาการศึกษาสมัยใหม่ และเป็นระยะของการพัฒนาครู

5. โครงการสำคัญ

มี 4 โครงการ ดังนี้

5.1 โครงการอนุบาล มีการเกณฑ์เด็กอายุ 5 ขวบ เข้าเรียนโรงเรียนอนุบาล 100% เพื่อเตรียมตัวสำหรับชั้นประถมปีที่ 1 ต่อไป

5.2 โครงการเสริมความรู้ภาษาอังกฤษ มีการส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มข้นหลังเลิกเรียน โดยแบ่งนักเรียนชั้นปกติซึ่งมีนักเรียน 45-50 คน ในแต่ละชั้นเป็นสองห้องเรียนเพื่อให้มีเวลาฝึกภาษาอังกฤษมากขึ้น

ในการสอนภาษาอังกฤษมีการเชิญอาสาสมัครที่พูดภาษาอังกฤษได้มาช่วยสอน เช่น เด็กนักเรียนโรงเรียนนานาชาติมาสอนและฝึกการสนทนาภาษาอังกฤษให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาตอนปลาย

5.3 การสร้างโรงเรียนใหม่ นอกจากนี้ยังมีการสร้างโรงเรียนมัธยมตอนปลายสำหรับเด็กเก่ง คาดว่าจะมีโรงเรียนประเภทนี้เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในระยะ 15 ปีของการปฏิรูปมีการสร้างโรงเรียนประถมศึกษา 3 โรง มัธยมศึกษาตอนต้น 2 โรง และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 โรง

5.4 การส่งเสริมเอกชนลงทุนทางการศึกษา ในนครโฮจิมินห์มีโรงเรียนเอกชนเกิดขึ้นหลายประเภท ดังนี้

5.4.1 โรงเรียนเอกชนเวียดนามเป็นโรงเรียนเอกชนเปิดสอนตามหลักสูตรประถมและมัธยมของรัฐบาล

5.4.2 โรงเรียนนานาชาติ ในนครโฮจิมินห์มีโรงเรียนนานาชาติหลายแห่ง มีนักเรียนเวียดนามเข้าไปเรียนปนอยู่ประมาณ 10% นอกนั้นเป็นนักเรียนนานาชาติ

ซึ่งผู้ปกครองเป็นชาวต่างชาติที่ประกอบอาชีพทำธุรกิจหรือทำงานในองค์กรระหว่างประเทศ

โรงเรียนนานาชาติเหล่านี้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และต้องบังคับเรียนวิชาเวียดนามศึกษา วรรณคดี ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์และภาษาอังกฤษ

สำหรับภาษาอังกฤษ นอกจากมีการเร่งรัดการสอนในโรงเรียนรัฐบาลแล้ว เอกชนยังเปิดสอนโรงเรียนภาษาอังกฤษและมีศูนย์เรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย

6. ภาษาต่างประเทศที่เปิดสอน ชาวเวียดนามนิยมเรียนภาษาอังกฤษ ญี่ปุ่น จีนและฝรั่งเศส นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ตามที่โรงเรียนเปิดสอนและยินยอมของผู้ปกครองในอนาคตอาจเป็นภาษาเกาหลี

7. การประเมินโรงเรียน สำนักงานการศึกษาและฝึกอบรมของจังหวัด เช่น นครโฮจิมินห์จะเป็นผู้ประเมินโรงเรียน โดยพิจารณาจากการสอบผ่านเข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับระยะต่อไปอาจมีการประเมินคุณภาพภายในและคุณภาพภายนอกด้วย

สิ่งที่น่ารู้เกี่ยวกับเวียดนาม

จากคำบอกเล่าของมัคคุเทศก์ชาวเวียดนามมีสิ่งที่น่าเป็นเกร็ดความรู้ ดังนี้

1. เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม

ชาวเวียดนามเคารพโฮจิมินห์มากและต่างขานชื่อท่านว่า “ลุงโฮ” เพราะเป็นคนกู้ชาติไว้จากนักล่าเมืองขึ้นอเมริกาที่ทำให้ชาวเวียดนามรบกันเองคือ ชาวเวียดนามเหนือกับเวียดนามใต้ และผู้นำเวียดนามใต้เป็นคนเวียดนามเหนือ ซึ่ง “ลุงโฮ” ได้ไปเกณฑ์คนเวียดนามเหนือที่นับถือคริสต์มาตั้งรกรากอยู่ที่ใต้เพื่อเป็นกันชน เพราะถ้ารบมาถึงไซ่ง่อนต้องผ่านชุมชนเวียดนามเหนือก่อนที่มีจำนวนพลเมืองถึงสามล้านคน

คนเวียดนามเหนือกินเนื้อสุนัขทั้งนั้น เป็นอาหารแพงและหายาก และคนเวียดนามเหนือกลางและใต้มีนิสัยต่างกัน คนเวียดนามเหนือหาเงินได้เก็บไว้ปลูกบ้านหลังใหม่เพื่อศักดิ์ศรี คนเวียดนามกลางหาเงินได้เก็บไว้ซื้อทอง เงิน และเพชร แล้วนำไปใส่เป็นเครื่องประดับเพื่อแสดงว่ามีฐานะดี ส่วนเวียดนามใต้หาเงินได้ก็ใช้ไป เพราะอยู่ในถิ่นเจริญของประเทศเงินและงานหาง่ายจึงใช้ไปเรื่อยๆ

นครโฮจิมินห์ทั้งหมด 25 อำเภอ แต่มีเพียง 3 อำเภอคือ อำเภอ 1-3 เป็นถิ่นเจริญที่สุดของประเทศ อำเภอที่ 4-10 เป็นถิ่นคนจีน ส่วนอำเภออื่นๆ ชาวเวียดนามอยู่ปะปนกัน อย่างไรก็ตามอำเภอที่ 15 เป็นถิ่นคนไทยที่อดีตเคยเป็นทหาร (กองพันจงอางศึก และกองพันเสือดำ) หลังสงครามเวียดนามไม่ยอมกลับประเทศไทย เพราะมีครอบครัวเป็นชาวเวียดนาม ชุมชนชาวไทยมีอาชีพเลี้ยงวัวนมและแปรรูปผลิตภัณฑ์นมเป็นสินค้านานาชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชื่อของฝากผลิตภัณฑ์นมและมีผลไม้ต่างๆ จำหน่าย เช่น เงาะ มังคุด มะไฟ และขนุน (เป็นที่ที่มีชื่อทั่วประเทศ “ชื่อเมืองว่าดอนให้”)

2. กาแฟเวียดนาม

สิ่งน่ารู้อีกหนึ่งคือกาแฟเวียดนาม

ระหว่างที่รอเดินทางกลับประเทศไทย ผู้เขียนได้อ่านบทความภาษาอังกฤษในวารสารบนเครื่องบินที่วางอยู่ใกล้ๆ เรื่อง “The Perfect Cup” (“กาแฟถ้วยทรงโปรดของพระราชินี”) จึงอยากถอดความเผยแพร่แก่นักศึกษา นักธุรกิจและผู้อ่านทั่วไป เพื่อจะได้ข้อคิดในการสร้างสรรค์สินค้าไทยให้เป็นสินค้าติดตลาดโลกหรือตลาดอาเซียน ดังต่อไปนี้

กาแฟถ้วยโปรดของพระราชินี

เมื่อหกสิบปีมาแล้ว ระหว่างสงครามเกาหลีให้นักการทูตโซเวียต ท่านประธานาธิบดีโฮจิมินห์ได้พูดว่า “กาแฟเวียดนามอร่อยที่สุดในโลก” ไม่ใช่เป็นความรักชาติ แต่ในฐานะที่เคยเป็นหัวหน้าพ่อครัวในเรือเดินทะเลฝรั่งเศส ข้าพเจ้าขอยืนยันคำกล่าวเช่นนั้น

อย่างไรก็ดี สำหรับคนจำนวนมากทั่วโลกแล้วประเทศเวียดนามไม่น่าจะเกี่ยวข้องกับกาแฟ ทั้งๆ ที่ประเทศเวียดนามเป็นผู้ส่งออกกาแฟใหญ่เป็นที่สองของโลก (รองจากบราซิลเท่านั้น) แต่จนกระทั่งถึงปัจจุบันกาแฟเวียดนามยังเป็นที่รู้จักเพียงว่าเป็นสินค้าราคาถูกมากกว่าเป็นยี่ห้อสินค้าเวียดนามที่มีคุณภาพสูงอย่างหนึ่ง

บริษัทจุงเวียน ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายกาแฟใหญ่ที่สุดของเวียดนาม กำลังหาทางเปลี่ยนแปลงความประทับใจนั้นอยู่ขณะนี้ กาแฟเป็นสิ่งدلใจความคิดสร้างสรรค์และพลังงานเสมอมา และบริษัทกำลังฝันว่าไม่เพียงแต่การนำเสนอแนวคิดต่อตลาดในประเทศเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างชื่อเสียงกาแฟเวียดนามต่อเวทีต่างประเทศในระดับสูงที่สุดอีกด้วย

จุฬาริเวณการลงทุนวิจัยและพัฒนาอย่างหนักในด้านวัสดุและโรงงานผลิต ซึ่งใช้วิทยาการก้าวหน้าที่เป็นสภาวะแห่งศิลปะต่างๆ เช่นเครื่องจักรอบเมล็ดกาแฟห่อเนคเทคอาร์เอฟพี-350 (Nectec RFB-350) ของบริษัทนอยเฮาส์ (Neuhaus) ประเทศเยอรมนี ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับที่เข้มงวดสำหรับการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรปและญี่ปุ่น

วิทยาการที่ก้าวหน้า ความปรารถนาแรงกล้า และทักษะของผู้เชี่ยวชาญในบริษัทจุฬาริเวณกำลังชนะใจคนรักกาแฟจำนวนมากทั่วโลก ในคราวมาเยือนเวียดนาม ประธานาธิบดีหลุยส์ อินาซีโอ ลูลา ดา ซิลวา (Luis Inacio Lula Da Silva) ของบราซิลได้เสนอแนะบริษัทจุฬาริเวณทันทีที่พบกันครั้งแรกว่า “กาแฟเวียดนามเป็นคู่แข่งที่แท้จริงของอุตสาหกรรมกาแฟบราซิล” ท่านประธานาธิบดีแห่งบราซิลได้กล่าวภายหลังได้ลิ้มรส

กาแฟเวียดนามยังเป็นที่ทรงโปรดพระชิวหา (ลิ้น) ของพระราชาราชอีกหลายพระองค์ และบุคคลสำคัญจำนวนมากในคราวเสด็จประพาสเวียดนาม ประธานาธิบดี เหยียนมินห์เทียด แห่งเวียดนาม และรัฐบาลเวียดนามได้จัดเลี้ยงพระกระยาหารหลายรายการ แต่สมเด็จพระราชินีฮวน คาร์โลส (King Juan Carlos) แห่งสเปนในคราวเสด็จมาประชุมอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ประจำชาติของทั้งสองประเทศ สมเด็จพระราชินีฮวน คาร์โลส “กาแฟมุลชเมด” ของบริษัทจุฬาริเวณด้วยความสนพระทัยยิ่ง กาแฟซึ่งเป็นหนึ่งในสิ่งหายากที่สุดของโลกนี้ ผลิตจากเมล็ดกาแฟซึ่งตัวชเมดกินและผ่านระบบการย่อยของเจ้าสัตว์ชนิดนี้มาแล้ว

ในทันทีทันใด ฝ่ายผู้แทนเวียดนามได้โทรศัพท์ถึงบ้านเพื่อสั่งกาแฟ ซึ่งผู้ผลิตขณะนั้นถูกจำกัดอยู่เพียง 40 กิโลกรัมต่อปี เพื่อไปเป็นของพระก้านัลแดสมเด็จพระราชินีฮวน คาร์โลสแห่งสเปน

ภายหลังการให้บริการต้อนรับบนเครื่องบินของสายการบินเวียดนาม กาแฟจุฬาริเวณได้ส่งออกไปยัง 53 ประเทศทั่วโลก และได้ปรากฏโฉมในงานสำคัญๆ ของประเทศเวียดนามหลายครั้ง เช่น การประชุมสุดยอดอาเซียน และการประกวดนางสาวปฐพีปี 2010 เป็นต้น โฉมหน้าระหว่างประเทศของกาแฟจุฬาริเวณกำลังเติบโตขึ้นในปีนี้ จุฬาริเวณได้เป็นเจ้าภาพงานเทศกาลกาแฟขึ้นที่เมืองเปือวมาโทต (Buou Ma Thout) ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางการผลิตกาแฟของเวียดนาม และได้ต้อนรับทูตานุทูต

ผู้ส่งออกกาแฟทั้งในและต่างประเทศกว่า 500 คน ซึ่งบริษัทหวังว่าสักวันหนึ่งเมืองนี้
จะกลายเป็นนครแห่งกาแฟของโลก

จุดเวียนกำลังเดินทางนำการยอมรับกาแฟเวียดนามสู่โลกกว้างมากยิ่งขึ้น บางที
คำพูดที่ภาคภูมิใจของท่านประธานาธิบดีโฮจิมินห์เมื่อทบทวนศรธรรมมาแล้วจะเป็นจริง
ต่อกันดื่มกาแฟทั่วทุกมุมโลกแล้วในไม่ช้านี้

สรุป

การจัดการศึกษาในประเทศเวียดนามเป็นระบบกระจายอำนาจ แต่ละจังหวัด
รับผิดชอบในการจัดการศึกษาของตนเอง เช่น นครโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City)
ซึ่งเดิมคือนครไซ่งอน (Saigon) การจัดการศึกษาในประเทศเวียดนามมี 2 ระบบคือ
การศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ สำหรับการศึกษาในระบบมีการจัดการศึกษา
ตั้งแต่อนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัย เด็กเวียดนามอายุ 5 ขวบจะเข้าเรียนชั้นอนุบาล
พออายุ 6 ขวบจะเข้าเรียนประถมศึกษาเป็นเวลา 5 ปี คืออายุ 6-11 ปี

ต่อจากนั้นจะเข้าเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี คืออายุ 11-15 ปี และ
มัธยมศึกษาตอนปลายอีก 3 ปี คืออายุ 15-18 ปี แล้วเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย
ในระดับอุดมศึกษา นักศึกษาเวียดนามศึกษาในระดับปริญญาตรี 4-6 ปี ปริญญาโท
2-3 ปี และระดับปริญญาเอก 3-4 ปี

ดังนั้นระบบการศึกษาของเวียดนามจึงเป็นระบบ 5 : 4 : 3 : 4 คือประถมศึกษา
5 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 4 ปี มัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี และปริญญาตรี 4 ปี (ซึ่ง
ต่างจากประเทศไทยเป็นระบบ 6 : 3 : 3 : 4

ชีวิตการเรียนของเด็กเวียดนามเริ่มเปลี่ยนไปเมื่อจบมัธยมศึกษาตอนต้น
เนื่องจากต้องมีการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนหรือชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ทั่วประเทศ แต่เป็นการจัดสอบโดยเขตการศึกษาส่วนภูมิภาคในแต่ละจังหวัด นักเรียน
ที่สอบผ่านจะได้การคัดเลือกเข้าเรียนในชั้นมัธยมปลายของจังหวัด และเข้าศึกษาต่อ
ในมหาวิทยาลัยต่อไป

สำหรับผู้ที่ไม่สอบผ่านจะเข้าเรียนต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษาตอนต้นและอาชีวศึกษา
ตอนปลาย และออกไปประกอบอาชีพหรือสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้เช่นกัน เมื่อจบ
อาชีวศึกษาตอนต้น แต่ถ้าไม่ผ่านจึงไปเรียนต่ออาชีวศึกษาตอนปลายระดับอนุปริญญา
ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาซึ่งใช้เวลาเรียน 2 ปี

การศึกษาภาคบังคับของเวียดนามเป็น 9 ปีคือ ตั้งแต่ประถมศึกษา 5 ปี และมัธยมศึกษาตอนต้นอีก 4 ปี รวมเป็น 9 ปี สำหรับนครโฮจิมินห์การศึกษาภาคบังคับ 12 ปี จาก ป.1 ถึง ม.6

ส่วนการศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ไม่สามารถหรือไร้โอกาสเข้าเรียนการศึกษาในระบบในรูปของการศึกษาตลอดชีวิต โดยมีศูนย์การศึกษาต่อเนื่องเพื่อทำการสอนตั้งแต่ขั้นการรู้หนังสือจนถึงระดับมัธยมศึกษา นันทนาการและอาชีพระยะสั้นสำหรับผู้ทำงานแล้วโดยใช้เวลาเรียนตอนกลางคืน และในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย โดยทั่วไปจะจัดสอนการศึกษานอกระบบให้แก่ผู้ทำงานแล้วได้เรียนนอกเวลาภาคปกติอีกด้วย

การจัดการศึกษาของนครโฮจิมินห์มีโครงการปฏิรูปการศึกษาระหว่างปี ค.ศ. 2000-2015 โดยแบ่งการพัฒนาออกเป็น 3 ระยะๆ ละ 5 ปี คือห้าปีแรกเป็นการขยายการศึกษาภาคบังคับเป็น 9 ปี คือ ป.1-ม.3 ระยะห้าปีที่สอง เป็นการส่งครูและนักเรียนไปศึกษาต่อต่างประเทศ และระยะห้าปีที่สาม เป็นการพัฒนาศึกษาสมัยใหม่และการพัฒนาครู การจัดการศึกษาในนครโฮจิมินห์มีโครงการสำคัญได้แก่ การเกณฑ์เด็ก 5 ขวบ เข้าเรียนอนุบาลให้ได้ 100% และส่งเสริมความรู้ภาษาอังกฤษให้แก่เด็กมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาตอนปลาย

นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมเอกชนให้ลงทุนทางการศึกษาตามหลักสูตรของรัฐบาล และโรงเรียนนานาชาติ มีการเปิดสอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ นอกจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาเยอรมัน ฝรั่งเศส จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีในโรงเรียน และศูนย์ภาษาโดยเฉพาะ

เวียดนามมีการประเมินโรงเรียนโดยพิจารณาจากการสอบเข้าโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และการประเมินคุณภาพภาษาเวียดนาม วรรณคดีเวียดนาม ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์

เรียบเรียงจากการจดคำบรรยายของวิทยากรในสถานศึกษาที่ไปศึกษาดูงาน และจากคำบรรยายของมัคคุเทศก์ในการพานักศึกษาไปดูงานการศึกษาที่ประเทศเวียดนาม เมื่อสิงหาคม 2554